

اعطای کارت های اعتباری برای سفرهای داخلی

خبرهای خوش سازمان گردشگری برای سفرهای نوروز ۹۸

چند سالی است که یکی از مهمترین هدف های سازمان میراث فرهنگی و گردشگری ترغیب هموطنان به سفرهای داخلی است. بر همین اساس مشوق های دوره ای را برای مسافران داخلی مهیا می کنند. در این راستا معاون گردشگری سازمان میراث فرهنگی اعلام کرد :برنامه‌ریزی یک طرح گردشگری داخلی به منظور ایجاد رونق سفر در مناطق کمتر توسعه یافته در حال انجام است. در این طرح، قرار است کارت‌های اعتباری از ۵ تا ۵۰ میلیون تومان بسته به شرایط موجود به هر خانوار داده شد.

وی ادامه داد: برای اینکه سفرهای برنامه‌ریزی شده را در طرح گردشگری داخلی تنظیم کنیم، نیاز به هماهنگی‌هایی با بخش خصوصی داریم تا با حداقل سود ممکن بتوان

تنگه چوگان؛ تلاقی تاریخ و طبیعت

ر اهنمای باز دید از مجسمه غول آسای باستانی در دل غار

آیا تا به حال یک تیر و دو نشان را شنیده اید؟ مقصد گردشگری امروز ما جایی است که رفتنش در عین این که شما را با گو شه‌هایی از تاریخ باستانی ایران آشنا می کند، به یک طبیعت گردی دلپزیر نیز مهربان می کند. آن قدر این دو جنبه گردشگری پر جاذبه است که واقعا نمی دانم ابتدا از کدام یک آغاز کنم؟ در میان چین خوردگی های طبیعی زاگرس در بخش های مرکزی و اندکی نزدیک به جنوب ایران، یعنی استان فارس خودمان، دست قادر طبیعت منطقه های بکر و خوش آب و هوایی را ساخته است که در این فصل از سال چیزی کم از بهشت ندارد. اما تمام شگفتی های دشت و دره های فارس به این ختم نمی شود. نوع ساختمان سنگ ها در این منطقه و هم چنین وجود اقبالی که باعث شد این سرزمین ها به عنوان پایتخت ساسانیان برگزیده شوند همگی دست به دست هم دادند تا هنرمندان چیره دست حتی به جان سنگ ها نیز رحم نکرده و منطقه را با شکوه باور نکردنی برای خوش آمد شاهان باستانی تزئین کنند. هنرمندان کوه های استوار را بهترین گزینه برای به نمایش گذاشتن هنر و تاریخ قلمداد کردند. آن ها با وسایل ابتدایی صحنه هایی چنان شگرف از تاریخ باستانی ایران خلق نمودند که امروز بعد از گذشت چندین قرن همچنان پابرجا و حیرت انگیز، دل از گردشگران می برند. شاید با این مقدمه تصور کنید مقصد گردشگری امروز ما، منطقه باستانی و منحصر بفرد تخت جمشید در نزدیکی شیراز است. اما باید خدمتتان عرض کنم آنچه در مقصد مورد نظر ما شاهدش می شوید آن قدر زیبا و پر ابهت است که تقریبا می توان گفت چیزی کم از تخت جمشید و یا پاسارگاد ندارد. تنگ چوگان و غار شاهپور جزء محجور ترین شگفتانه های استان فارس هستند که در این روزها به دلیل نزدیکی اش به خلیج فارس آب و هوای معتدل بهاری دارد. فارغ از طبیعت سرسبز منطقه، وجود تنها مجسمه غول پیکر ساسانی و ۶ نقش برجسته عظیم از جمله ویژگی های منحصر بفرد منطقه می باشد.

سمیه محمدنیا حنايي
روزنامه‌نگار

● بیشاور

برای رفتن به تنگ چوگان باید از شیراز به سمت کازرون حرکت کنید. ۲۰ کیلومتریعد از کازرون به منطقه باستانی بیشاور می رسید. این منطقه که در واقع یک شهر باستانیست برای مدت های زیادی به عنوان پایتخت ساسانیان در زمان شاهپور اول شناخته می شده است. البته متأسفانه از آن همه شکوه و عظمت چیزی جز چند تل آوار باقی نمانده است. بی برنامه گی در پروژه های باستان شناسی در این منطقه بر میزان بی اطلاعی از این شهر افزوده است. هر چند با قدم زدن در میان آوارهای باقی مانده باز هم می توان چیزهای محدودی از تاریخ شهر و طراحی آن فهمید. این شهر تا قرن ۷ هجری مسکونی بود اما کم کم از رونق افتاد و به شکل امروزی در آمد. منطقه باستانی بیشاور مشتمل بر سه بخش اصلی است، شهر بیشاور،قلعه دختر با نقش برجسته های زیبا و حیرت انگیز، دره و رودخانه بیشاور که به جرات می توان گفت سرآمد تمام منطقه است. البته آثاری از تک بناهایی نیز مانند معبد آناهیتا، کاخ والرین و ایوان موزائیک در منطقه همچنان باقی مانده است.

● تنگ چوگان

آن چنان که از اسمش برمی آید، در واقع دره ای وسیع میان دو کوه بوده است که به دلیل داشتن رودخانه ای زیبا و همیشه پر آب و همچنین دشت های پهناور به عنوان مکان خوبی برای بازی چوگان انتخاب شده است. در این دره پادشاهان ساسانی به چوگان می پرداختند. تنگ چوگان تقریبا روبه روی شهر بیشاور است. رود شاهپور در میان آن همچنان جریان دارد. آن چه که آوازه این تنگه را بر سر زبان ها آورده است، وجود ۶ نقش برجسته زیبا از مهم ترین بخش های تاریخ باستانی است که با اسطوره ها همراه شده است.

اگر از طرف بیشاور وارد تنگه شوید تقریبا تمام نقش برجسته ها نزدیک به ورودی تنگه هستند. تا ۴ای اول آن ها در سمت شمال و روی کوه های ضلع غربی تراشیده شده اند و دو نقش برجسته

انتهایی بر روی کوه های سمت راست جلوه گری می کنند. سه روستای تنگ چوگان علیا، وسطی و سفلی به همراه باغ ها و کشتزارهای پهناور در میان دو کوه تنگه چوگان قرار دارد. درازی تنگه حدود ۶ کیلومتر است اما نگران پیمایش دره نباشید. تقریبا از رودخانه شاهپور تا انتهای تنگه که اوج جاذبه منطقه را در دل خود جای داده، جاده آسفالته ای کشیده شده است.

● نقش برجسته اول پیروزی شاهپور بر رومیان

اولین نقش برجسته در این تنگه، به عنوان شلوغ ترین و پرکارترین نقش برجسته ایران با حضور ۱۱۵ نفر در یک تصویر شناخته می شود. در این نقش برجسته که داستان پیروزی شاهپور اول بر رومیان را نقل می کند، شاهپور در مرکز نقش برجسته سوار بر اسب ایستاده در حالی که جنازه گردیانوس در زیر سم اسب او پایمال می شود. دستان والرین به نشانه اسارات در دست شاهپور قرار دارد و فلیپ به صورت زانو زده در برابر شاه ایران خواستار صلح است. اوج هنرمندی این نقش برجسته حضور ۵ ردیف افسر سواره نظام ایرانی در سمت راست و ۵ ردیف از صاحب منصبان رومی در سمت چپ است. رومیان در حال آوردن هدایا و پیشکش هایی برای پادشاه ظفرمند ایرانی هستند.

● نقش برجسته دوم پیروزی بهرام بر اعراب

در این نقش برجسته بهرام دوم سوار براسب در سمت چپ تراشیده شده است و در برابر او خیل عظیم اعراب بیابانگرد قرار دارند که با راهنمایی نظامی های ایرانی در حال آوردن هدیه و پیشکش هستند.

● نقش برجسته سوم اهدای فر ایزدی به بهرام اول

سومین نقش برجسته چوگان را می توان کامل ترین و در عین حال زیباترین نقش برجسته باقی مانده از ساسانیان دانست. اوج ظرافت با سنگ در این نقش برجسته جایی است که چین شکن

پکیج‌های سفری مناسبی را آماده کرد. به همین منظور با بخش خصوصی وارد مذاکره شویم و در نهایت قرار شد آن ها پکیج های سفری مناسبی از لحاظ قیمت، کیفیت و محتوا را برنامه ریزی کنند. سپس سازمان براساس آن تسهیلاتی را در قالب کارت‌های سفر به این طرح اختصاص دهند.

تیموری گفت:که روند گرفتن کارت ها پیچیده نخواهد بود و قرار بر این شده که این تسهیلات را دفاتر خدمات مسافرتی ما از بانک‌ها بگیرند و فرد خودش درگیر ضامن و بوروکراسی های بانکی نشود. به این صورت دفاتر این تسهیلات را از بانک‌ها با سود بسیار پایین می گیرند و در قالب یک کارت سفر به متقاضیان ارائه می‌دهند.

زمستان جان می دهد برای رفتن به کازرون و دیدن زیبایی های خدادادی و گاه انسانی. آنچه که مطمئنا از تنگه در ذهن گردشگران ثبت می شود قاب های تصویر سنگی زیبایی است که با وجود درختان سرسبز و تنومند تزئین شده است. در انتهای تنگه کوهی بلند و به صورت نیم دایره قرار دارد به طوری که انگار راه دره را سد کرده است. آخرین مقصد گردشگری مادر دل این کوه قرار دارد.

● غول سنگی در دل کوه های تنگ چوگان

اگر تنگه بیشاور را با خودرو طی کنید بعد از گذشتن از دو روستای ابتدایی تنگ چوگان، به آخرین روستای دره می رسید. که به هم به نام تنگ چوگان سفلی شناخته می شود هم به نام روستای کشکولی. در این روستا همه اهالی از ایل کشکولی هستند. افرادی زحمت کش و در حد باورنکردنی مهربان نواز و خونگرم. در انتهای روستا باید قید خودرو سواری را بزنید و پای پیاده به سمت کوه حرکت کنید. از محل پارک خودرو تا غار حدود یک ساعت و نیم پیاده روی در انتظار شماست. شما برای رسیدن به غار دو راه پیش رو دارید یکی این است که دل به کوه بزنید و با صعود از کوه به غار برسید که البته به دلیل وجود سنگ های نوک تیز و صیقلی خیلی این روش را به شما پیشنهاد نمی کنم مگر این که وسایل کوهنوردی به همراه داشته باشید. روش دوم طی ۲۲۰ پله سنگی با یک شیب ملایم است که از پارکینگ تا غار ساخته شده اند. از آن جا که کوه رو به سمت جنوب قرار دارد در تمام طول روز از نعمت خورشید برخوردار است. بنابراین بهترین زمان برای صعود صبح خیلی زود است.

● غول سنگی در ورودی غار

نزدیک غار که می رسید، می توانید دورنمایی از یک مجسمه عظیم الجثه را در ورودی غار ببینید. مجسمه در واقع یکی از سنگ های چکیده شده از سقف (استلاکمیت) که در شکل و شمایل یک پادشاه ساسانی تراشیده شده است. شاید اولین در رویایی شما با این مجسمه نوعی احساس کوچکی به شما دست بدهد و اصطلاحا در جو بزرگی مجسمه قرار بگیرید. تدبیس سنگی به طرز شگفت آوری با تزئینات و ظرافت تحسین شده ای تراشیده شده است و از سقف غار تا کف آن امتداد دارد. قد مجسمه حدود ۷ متر و عرض شانه های آن از دو متر هم بیشتر است. یعنی واقعا یک غول سنگی! بخشی از تاج شاهپور بر روی سقف تراشیده شده است و بندهای پاپوش آن در کف غار حجاری شده است. موهای مجعد شاه به صورت متقارن و تا سرشانه هایش است. دقت هنرمند در اجزای صورت نیز ستودنی است. گردن شاهپور بسیار کلفت و پهلوانی است البته این گردن در تناسب زیاد با بدن پهلوانی تندیس قرار دارد. این مجسمه در سال های بسیا دور، واژگون شده است. عده ای علت این سقوط را زلزله می دانند و برخی آن را به حمله اعراب به ایران نسبت می دهند. به هر تقدیر این مجسمه در سال ۱۳۳۶ به دستور حکومت مرکزی و توسط ارتش دوباره روی پای خود ایستاد. البته از آن جایی که بخش های زیادی از پاهای مجسمه نابود شده بود، دو پای بتن آرمه ای تراشیده نخراشیده برایش ساخته اند که تا حد زیادی از زیبایی اثر کاسته است. تا همین چند سال پیش خبری از زیبایی آن در جاکننده ای در اطراف مجسمه نبود و این امر نگرانی های زیادی را برای دوستداران میراث فرهنگی ایجاد می کرد. اما چند سالی می شود که یک جدا کننده بسیار سهل العبور به دور مجسمه ساخته اند. مجسمه در دهانه غار وجود دارد و بخش انتهایی آن دو آب انبار است. این آب انبارها که آب های چکیده شده از سقف را در خود جای می دهد دارای راه پله های جاگانه برای استفاده هستند. پشت آب انبار سمت چپ یک آبشار سنگی فوق العاده زیبا وجود دارد. بعد از آب‌انبار‌ها به یک گودال بزرگ به عمق ۱۰۰ متر می رسید. اگر از آن عبور کنید و سپس از سربالایی سخت و نفس گیر رد شوید به تالار فراخی می رسید که گویا محلی برای انجام مراسم مذهبی و ذبح قربانی بوده است. این بخش از غار بسیار شبیه غار نیاسر در کاشان است که قبلا در نوشتاری به آنجا سر زده ایم.

● کم و کاستی های غار شاهپور

آنچه که در صعود به غار و سپس غار پیمایی حسایی در ذوق گردشگران می زند نبود امکانات رفاهی در اطراف غار است. یکی از مهمترین معضلات غار نبود سیستم روشنایی است. همین موضوع باعث شده که بسیاری از گردشگران در پیش روی از غار تا جایی که نور خورشید اجازه می دهد اکتفا کنند و نتوانند سری به تالار های داخلی بزنند. نبود راه های جدید برای آسان تر شدن عبور از مناطق صعب العبور غار نیز مزید بر علت شده اند.

● اقامت مناسب در کجا؟

متأسفانه در روستاهای تنگ چوگان، خبری از مسافر پذیر و یا محلی برای اسکان مسافران وجود ندارد. با آن که مردم محلی بسیار مهمان نواز هستند اما مسافران ناگزیرند که طوری برنامه ریزی کنند تا قبل از تاریکی هوا به سمت کازرون و یا شیراز بروند. البته نزدیکی کازرون به تنگ چوگان در این میان یکی از خوش شانس‌ی ها به شمار می آید. در کازرون می توانید هتل هایی با حدود قیمت ۱۵۰ هزار تا ۳۷۰ هزار تومان پیدا کنید. اگر می خواهید انتخاب های بیشتری برای اقامت داشته باشید بهتر است رنج سفر ۱۴۰ کیلومتری کازرون تا شیراز را به جان بخرید و به شیراز بروید. اگر از من می شنوید از جاده جدید کازرون به شیراز استفاده کنید. چرا که این جاده علاوه بر مناسب تر، عریض تر و ایمن تر بودن از جاده قدیم از کنار دریاچه پریشان می گذرد. هزینه اقامت در شیراز بسته به نوع انتخاب شما هزینه های متفاوتی را روی دستتان می گذارد. اقامت هتلی چیزی در حدود ۱۷۰ هزار تا ۴۰۰ هزار تومان، اقامت مسافرخانه ای ۱۰۰ هزار تا ۱۷۰ هزار تومان برای شما هزینه برمی دارد.

در کازرون می

توانید هتل هایی

با حدود قیمت

۱۵۰ هزار تا

۳۷۰ هزار تومان

پیدا کنید. اگر می

خواهید انتخاب

های بیشتری برای

اقامت داشته باشید

بهتر است رنج سفر

۱۴۰ کیلومتری

کازرون تا شیراز را

به جان بخرید و به

شیراز بروید

لباس افراد و حتی رگ های پای اسب های تصویر دیده می شود. داستان نقش برجسته به وراثتی برمی گردد که امروزدا) سمت چپ) فرایزدی را به بهرام اول (سمت راست) اعطا می کند. نکته حائز اهمیت در این نقش برجسته این است که هنرمند برای آن که از ارتفاع تاج مخصوص ساسانیان نکاهد کمی از حریم افقی نقش برجسته بیرون رفته است و با این نادیده انگاری چار چوب ها تا حدی به هنر پست مدرن نزدیک شده است.

● نقش برجسته چهارم پیروزی بهرام دوم بر یاغیان

در این نقش برجسته بر خلاف سایر نقش برجسته های موجود، شاه ایرانی در وسط نقش و از رو به رو حجاری شده است. در حالی که سرداران و امیران ایرانی در سمت راست و در سمت چپ یاغیان به اسارت گرفته شده دیده می شوند.

● نقش برجسته پنجم پیروزی شاهپور بر رومیان

نقش برجسته پنجم و ششم در طرف راست تنگه قرار دارند. این نقش برجسته نسبت به سایر نقش برجسته ها سالم تر مانده است. در این نقش برجسته تلاش شده به است که پیروزی شاهپور بر رومیان به تصویر کشیده شود.

● نقش برجسته ششم اعطای فر ایزدی به شاهپور

متأسفانه می توان گفت چیزی از این نقش برجسته باقی نمانده است. شاید علت آن نزدیکی بیش از حد این اثر تاریخی به جاده آسفالته باشد. بهر حال قسمت بالایی نقش برجسته تقریبا نابود شده است و فقط بخش های پایینی آن دیده می شود. در این قسمت گردیانوس در زیر سم اسب شاهپور و اهریمن در زیر سم اسب اهورامزدا دیده می شود.

تنگه چوگان در این فصل دارای آب و هوایی مطبوعی است. اصلا